

WYMAGANIA EDUKACYJNE – JĘZYK POLSKI

Rok szkolny 2025/2026

Klasa V b

Uczący: mgr Joanna Głodzik

1. ZAKRES WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
	<i>Wiedza na podstawowym poziomie (wyuczona, zapamiętana)</i>	<i>Posiadanie podstawowej wiedzy w zakresie danego wymagania edukacyjnego, rozumienia tej wiedzy oraz umiejętności rozwiązywania nieskomplikowanych problemów z nią powiązanych;</i>	<i>Wypełnienie wymagań rozszerzonych oraz umiejętność rozwiązywania problemów o średnio złożonym charakterze</i>	<i>Posiadanie pełnej wiedzy z danych wymagań przedmiotowych, radzenie sobie z problemami złożonymi, typowymi o standardowym charakterze, a z pomocą nauczyciela dokonywanie analiz i syntez uzyskiwanej wiedzy;</i>	<i>Umiejętność samodzielnego analizowania uzyskiwanej wiedzy i umiejętności, stosowanie ich w sytuacjach nietypowych, dokonywanie syntez i formułowanie własnych ocen dotyczących poznawanych kwestii, ukazywanie świeżych, oryginalnych rozwiązań.</i>
Uczeń spełnia wymagania określone dla klasy IV, a ponadto:		Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dostateczną, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dobrą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
	wymagania ogólne				
	<ul style="list-style-type: none"> • opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej • większość zadań, nawet bardzo łatwych wykonuje przy pomocy nauczyciela • nie jest aktywny na lekcjach, ale stara się wykonywać polecenia nauczyciela • pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty • podejmuje próby prowadzenia notatek przedmiotowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • w znacznej mierze opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej • samodzielnie wykonuje tylko łatwe zadania, trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela • rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach • prowadzi notatki przedmiotowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej • samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne • bierze czynny udział w lekcji • rzetelnie prowadzi notatki przedmiotowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • w pełni opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności • zazwyczaj aktywnie uczestniczy w lekcjach • bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim • rzetelnie i samodzielnie prowadzi notatki przedmiotowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • znacznie wykracza wiedzą i umiejętnościami poza podstawę programową • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności • aktywnie uczestniczy w lekcjach • z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim • współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na

					<p>celu sprawną realizację zadań</p> <ul style="list-style-type: none"> notuje w sposób kreatywny, nieszablonowy.
czytanie i odbiór tekstów					
<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno krótki tekst, czasami z błędami, ale zrozumiale, odnajduje pojedyncze, proste informacje w tekście, potrafi wskazać głównych bohaterów i miejsce akcji czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść. 	<ul style="list-style-type: none"> opanował technikę poprawnego czytania i doskonalą ją pod względem dykcji, intonacji, akcentowania umie wymienić elementy świata przedstawionego (narrator, czas i miejsce akcji, bohaterowie, wydarzenia) odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych w utworze lirycznym z pomocą wskazuje podstawowe środki stylistyczne czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść. 	<ul style="list-style-type: none"> czyta poprawnie, ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje jawne i proste ukryte, próbuję oceniać zachowania bohaterów literackich oraz formułuje ogólne wnioski o utworach nazywa cechy gatunkowe mitu poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy fragmentów lektury czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu rozumie sens dosłowny i przenośny formułuje wnioski i uogólnienia na podstawie tekstu samodzielnie sporządza plan odtworczy tekstu literackiego i kompozycyjny własnej wypowiedzi. nazywa cechy bohatera i przywołuje czyny, zachowania, które o tym świadczą potrafi nazywać stany psychiczne i ich przejawy analizuje utwór poetycki, wskazując elementy poznane w klasie IV (epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu) i w V (przenośnia, wiersz biały) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby 	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych. 	

				interpretacji <ul style="list-style-type: none"> czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę, odnajduje powiązania między utworami. 	
wypowiedzi pisemne i ustne					
<ul style="list-style-type: none"> ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem zdań popelnia błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne zna podstawowe zasady ortograficzne z pomocą nauczyciela dokonuje poprawy popełnionych błędów podjękuje próby redagowania form wypowiedzi przewidzianych w programie klasy IV i V stosuje odpowiednie znaki przestankowe na końcu zdania potrafi wyrecytować krótki wiersz lub fragment prozy, często z pomocą nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół poprawnie buduje zdania, właściwie stosuje poznane słownictwo zna podstawowe zasady ortograficzne i podejmuje próby ich zastosowania w pisaniu poprawia błędy wskazane przez nauczyciela przy pomocy słownika ortograficznego w miarę samodzielnie redaguje formy wypowiedzi przewidziane w programie klasy IV i V recytuje wyuczony na pamięć tekst w całości, starając się zachować intonację i tempo mówienia. 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady prawidłowego przestankowania w wypowiedziach ustnych i pisemnych popelnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych samodzielnie poprawia błędy wskazane przez nauczyciela potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV i V pisze spójny tekst, zachowując akapity i logikę, używa bardziej zróżnicowanego słownictwa, stosuje proste środki stylistyczne (epitety, porównania) recytuje z odpowiednią dykcją i tempem. 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym funkcjonalnie potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV i V zachowuje trójdzielną kompozycję dłuższych wypowiedzi pisemnych dba o prawidłowy układ graficzny wypowiedzi pisemnej – akapity posługuje się frazeologizmami redaguje opowiadanie z dialogiem ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikami przedmiotowymi prawidłowo stosuje przecinki w zdaniu złożonym. recytuje teksty z dużą dbałością o wyraz 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi recytuje w sposób artystyczny, świadomie operując głosem, tempem, gestem, pauzą 	

				artystyczny; stosuje odpowiednie pauzy, tempo i intonację.	
umiejętności gramatyczne					
	<ul style="list-style-type: none"> przy pomocy nauczyciela rozróżnia poznane części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki przy pomocy wskazuje podmiot, orzeczenia i określenia. odmienia przez przypadki rzeczownik i przymiotnik w prostej odmianie. odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, rodzaje. potrafi wskazać zdanie, równoważnik zdania, z pomocą dzieli wyraz na głoski, litery i sylaby. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje podstawowe części mowy: rzeczownik, przymiotnik, czasownik, przysłówki, liczebnik określa formę fleksyjną wyrazów i tworzy wyrazy we właściwej formie (przypadek, liczba, rodzaj itd.) rozróżnia zdanie i równoważnik zdania podaje przykłady typów wypowiedzi odróżnia samogłoski od spółgłosek rozróżnia rodzaje głosek dzieli wyraz na sylaby. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wszystkie części mowy, zna funkcje części zdania (przydawka, dopełnienie, okolicznik), tworzy poprawne formy fleksyjne wyrazów; określa formę gramatyczną wyrazów; przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie. przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie. układa zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie. 	<ul style="list-style-type: none"> biegle rozróżnia części mowy poznane w klasach IV-V, określa ich funkcje oraz tworzy odpowiednie formy fleksyjne, klasyfikuje rodzaje wypowiedzi, podaje ich przykłady. nazywa części zdania i określa ich funkcje, buduje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie układa zdanie pojedyncze rozwinięte według podanego wzoru (trudniejsze przykłady). 	<ul style="list-style-type: none"> posiada umiejętności z zakresu nauki o języku wyższe niż przewidywane w programie nauczania klasy.

2. SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI

- Sprawdziany pisemne;
- Kartkówki z podanych zagadnień;
- Kartkówki obejmujące zakres materiału z trzech ostatnich lekcji;
- Dyktanda;
- Projekty;
- Recytacja;
- Odpowiedź ustna.

3. KRYTERIA OCENIANIA BIEŻĄCEGO:

1. Ocenianie bieżące ma na celu ukazanie postępów ucznia i udzielenie mu informacji zwrotnej na temat opanowania przez niego wiedzy i umiejętności. Ocenianie bieżące może mieć formę oceny cyfrowej w skali 1-6 lub informacji zwrotnej.

2. Przygotowanie do lekcji obejmuje:

- Prowadzenie i posiadanie zeszytu przedmiotowego,
- Znajomość lektur,
- Posiadanie obowiązkowych podręczników, ćwiczeń i tekstów lektur;
- Znajomość zakresu tematycznego z 3 ostatnich lekcji.
- Wykonanie wszystkich zadań z poprzedniej lekcji (jeśli uczeń nie zdąży, musi wykonać je poza lekcją – tzw. praca z lekcji).

3. Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji w sytuacji awaryjnej, co oznaczane jest jako X w ocenie z zachowania, w kryterium dotyczącym wywiązywania się z obowiązków ucznia.

4. Pozostałe formy nieprzygotowania do lekcji (brak zeszytu, przyborów, itp.) również odnotowuje się w ocenie z zachowania (X- nieprzygotowanie, bm - brak materiałów / zeszytu / lektury).

5. **Informacja zwrotna** – komentarz nauczyciela na temat pracy ucznia – wskaże mu, co zrobił dobrze, nad czym musi jeszcze popracować i w jaki sposób poprawić błędy. Po otrzymaniu IZ uczeń ma obowiązek poprawić pracę wg otrzymanych wskazówek. IZ może być ustna lub pisemna.

6. **Sprawdzian pisemny / praca klasowa** na ocenę są zapowiadane co najmniej tydzień wcześniej, wtedy też uczniowie otrzymują nacobezu, zawierające zakres sprawdzanego materiału. **Podczas sprawdzianów ucznia obowiązuje także materiał z poprzednich działów.**

7. **Kartkówki** z mniejszych partii materiału są zapowiadane maksymalnie tydzień wcześniej, wtedy też uczniowie otrzymują nacobezu, zawierające zakres sprawdzanego materiału.

8. Jeśli uczeń był nieobecny podczas I terminu sprawdzianu / kartkówki, a nieobecność wynosiła 2 dni lub więcej, termin zaliczenia ustala się indywidualnie, niezwłocznie po powrocie do szkoły. Jeśli uczeń był nieobecny tylko w dzień sprawdzianu / kartkówki, ma obowiązek napisać go podczas kolejnej lekcji, na której jest obecny.

9. W ramach bieżącej kontroli, nauczyciel ma prawo przeprowadzać również **niezapowiedziane kartkówki**, obejmujące zakresem materiał z trzech ostatnich lekcji. Mają one na celu sprawdzenie, czy uczniowie uczą się na bieżąco.

10. Przy ocenianiu prac pisemnych, które mają na celu sprawdzenie poziomu opanowania materiału stosuje się kryteria procentowe, przeliczone na stopnie, według następującej **skali**:

- 1) niedostateczny (1) 0 - 29 %
- 2) dopuszczający (2) 30 – 49 %
- 3) dostateczny (3) 50 – 69 %
- 4) dobry (4) 70– 84 %
- 5) bardzo dobry (5) 85 – 97 %
- 6) celujący (6) 98 – 100%

11. Formy pisemne oceniane są przez nauczyciela niezwłocznie, najpóźniej w terminie 14 dni od ich napisania, po czym ocena przekazywana jest uczniowi i wpisywana do dziennika elektronicznego.

12. Szczegółowe kryteria sukcesu do poszczególnych aktywności: pisemnych form wypowiedzi, dyktand, recytacji, pracy w grupach, projektów, itp. uczniowie otrzymują na bieżąco.

13. Wystawienie minimum dwóch ocen stopniowych stanowi podstawę do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej.

14. Każdorazowa udowodniona próba plagiatu skutkuje oceną niedostateczną, która nie podlega poprawie.

15. Podstawowe założenia oceniania prac pisemnych:

- a) Podczas nabywania umiejętności tworzenia wypowiedzi pisemnych w różnych formach gatunkowych uczeń otrzymuje do swojej pracy **ocenę kształtującą** - informację zwrotną w formie pisemnego bądź ustnego komentarza, zawierającą mocne i słabe strony pracy oraz wskazówki do poprawy. Uczeń jest zobowiązany w ciągu tygodnia poprawić pracę zgodnie z otrzymanymi wytycznymi.
- b) **Ocenianie sumujące** stosuje się po zakończeniu nabywania umiejętności.
- c) W większości prac pisemnych w **klasach 4-6** przyjmuje się następujące **kryteria oceny**:

Realizacja tematu wypowiedzi (temat)	Wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, wypowiedź jest w całości na temat. <u>Jeżeli praca jest nie na temat uczeń otrzymuje 0 punktów, co skutkuje oceną niedostateczną.</u>
Charakterystyczne cechy gatunkowe wypowiedzi	Pojawienie się obowiązkowych elementów dla danej formy, konsekwencja wypowiedzi, logiczność zdarzeń, argumentacja wnikliwa, poparta przykładami.
Kompozycja	Zgodna z formą wskazaną w poleceniu, logiczność, spójność wypowiedzi, wyodrębnienie akapitów.
Poprawność językowa	Dopuszczalne 3 błędy językowe (w krótkich formach wypowiedzi dopuszczalny 1 błąd).
Ortografia	Dopuszczalne 3 błędy ortograficzne (w krótkich formach wypowiedzi dopuszczalny 1 błąd).
Interpunkcja	Dopuszczalnych 5 błędów interpunkcyjnych (w krótkich formach wypowiedzi dopuszczalne 2 błędy).
Estetyka	Staranność i czytelność pracy, brak skreśleń.

- d) W każdym z podanych kryteriów uczeń otrzymuje punkty, a suma tych punktów przekłada się na ocenę, zgodną ze skalą określoną przez Statut Szkoły (punkt 10).
- e) W przypadku, gdy praca ucznia jest nieczytelna lub nie zawiera wymaganej minimalnej ilości słów, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

4. ZASADY PONOWNEGO USTALANIA STOPNIA:

1. Uczeń ma prawo do poprawy każdej otrzymanej oceny (poza kartkówkami niezapowiedzianymi) jeden raz, o ile nauczyciel nie wskaże więcej.
2. Ponowne ustalenie oceny musi nastąpić w terminie 2 tygodni od oddania pracy i nie musi być przeprowadzone w takiej samej formie jak pierwotna.
3. Ponowne ustalenie oceny w przypadku oceny niedostatecznej jest obowiązkowe co najmniej raz.
4. W dzienniku elektronicznym odnotowuje się cały proces ponownego ustalania oceny, a pod uwagę brany jest najwyższy stopień.
5. W przypadku nieobecności w szkole uczeń ma obowiązek uzupełnienia braków i nadrobienia zaległości w terminie 7 dni od powrotu do szkoły, a szczegółowe zasady określa nauczyciel.
6. Nienapisaną pracę pisemną (nieobecność ucznia / nieoddanie pracy / niepodjęcie pracy) oznacza się w dzienniku elektronicznym jako U, która oznacza, że uczeń nie przedstawił pracy i ma obowiązek ją uzupełnić w terminie wskazanym przez nauczyciela. Brak uzupełnienia nienapisanej pracy skutkuje trwałym zapisem U, co wpływa na ustalenie oceny klasyfikacyjnej.
7. W przypadku niesamodzielnej pracy pisemnej uczeń otrzymuje ocenę naganną z zachowania w kryterium właściwe zachowanie podczas zajęć edukacyjnych, jak również ma obowiązek ponownego jej napisania.

5. WARUNKI I TRYB OTRZYMANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ:

1. Na miesiąc przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców o przewidywanej dla niego rocznej ocenie klasyfikacyjnej.
2. Informację o ocenach przewidywanych przekazuje się pisemnie lub za pomocą dziennika elektronicznego.
3. Roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych oraz roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania ustala się na tydzień przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej.
4. Ustalona roczna ocena klasyfikacyjna nie może być niższa niż ocena przewidywana.
5. Uzyskanie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych jest możliwe dla każdego ucznia, który wyrazi taką chęć i odbywa się w drodze rozmowy ucznia z nauczycielem nad poziomem spełnienia przez ucznia kryteriów na ocenę przewidywaną i wyższą, która może być uzupełniona wykonaniem przez ucznia wskazanych przez nauczyciela zadań.
6. Uczeń powinien zgłosić nauczycielowi chęć uzyskania oceny wyższej w terminie maksymalnie tygodnia od otrzymania oceny przewidywanej.
7. Zakres materiału zostaje opracowany indywidualnie i przekazany uczniowi w ciągu tygodnia od zgłoszenia się ucznia.

6. LEKTURY:

1. Znajomość lektur rozumiana jest jako wiedza i umiejętności z zakresu przeczytanego tekstu.
2. Formy sprawdzania znajomości lektur mogą przybierać różne formy pisemne oraz ustne.
3. W zależności od formy sprawdzenia stosuje się odpowiednie kryteria oceniania.
4. Każdy uczeń musi wykazać się znajomością lektur obowiązkowych, zgodnych z wytycznymi podstawy programowej dla każdego etapu edukacyjnego.
5. Na każdy rok szkolny oprócz lektur obowiązkowych przypadają co najmniej dwie lektury uzupełniające. Zakres ich znajomości będzie sprawdzany tak, jak w przypadku lektur obowiązkowych.
6. Na pierwszej lekcji w roku szkolnym nauczyciel zapoznaje uczniów z listą lektur oraz ich przybliżonym terminem omawiania. Uczniowie powinni rozplanować sobie czytanie lektur, tak by zdążyć z ich przeczytaniem. O dokładnym terminie omawiania lektury uczeń zostaje poinformowany co najmniej 2 tygodnie wcześniej, wtedy też otrzymuje „nacobezu do lektury”, zawierające zagadnienia, które powinien zaznaczyć w tekście lub wykonać z nich notatki.

7. Pozycje książkowe omawiane w całości:

1. Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*;
2. Bolesław Prus, *Katarynka*;
3. Ferenc Molnar, *Chłopcy z Placu Broni*;
4. Mitologia grecka - wybrane mity;
5. Lektura uzupełniająca – do ustalenia.